

Statsstøtte i forbindelse med stadioner

Når en kommune ønsker at udleje stadionkapacitet til professionelle fodboldklubber, er der en række omstændigheder, der skal tages i betragtning, da professionelle fodboldklubber er kommercielle aktører.

Hvad skal der til for, at en kommunes udlejning ikke indebærer statsstøtte til klubben? Og giver kommunalfuldmagten en kommune hjemmel til at udleje et stadion?

Når udlejning af stadionkapacitet statsstøtte

Udgangspunktet er, at en kommunes udlejning af stadionkapacitet til en professionel fodboldklub ikke har karakter af statsstøtte, hvis udlejningen sker til markedspris. Hvis en kommune på tidspunktet for opførelsen af et stadion er klar over, at det ikke vil være muligt at få dækket opførelsesomkostningerne af fremtidig udlejning, og det samtidig står klart, at udlejningen alene vil ske til en allerede identificeret fodboldklub, vil der kunne være

tale om særlige forhold, der kan karakteriseres som statsstøtte, selvom udlejningen sker til markedspris. Det skyldes, at en klub i et sådant tilfælde får en ydelse, som ellers ikke ville have været opnåelig på markedet.

Det er derfor udgangspunktet, at kommuners udlejning af stadionkapacitet til professionelle fodboldklubber ikke er statsstøtte, hvis udlejningen sker til markedspris, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Markedsprisen

For at undgå at udlejning af stadionkapacitet til professionelle fodboldklubber har karakter af statsstøtte, er det derfor nødvendigt at fastsætte udlejningen til markedsprisen. Dette rejser

naturligt spørgsmålet om, hvordan markedsprisen fastsættes.

Der kan fx foretages en grundig sammenligning af andre hjemmebanestadioner til klubber, der er sammenlignelige, herunder i forhold til placering, kapacitet, faciliteter på det pågældende stadion, og om fodboldklubben spiller i superligaen eller 1. division.

I visse tilfælde er det dog ikke muligt at foretage en sådan sammenligning, da der ikke er et marked med udbud og efterspørgsel – altså et sammenligningsgrundlag. I et sådant tilfælde kan kommunen som udgangspunkt lægge Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregningsmodel til grund for lejefastsættelsen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens model bygger på samme overordnede principper som Europa-Kommissionens

Statsstøttereglerne

Statsstøttereglerne gælder for alle former for offentlig støtte, herunder også når kommuner udlejer deres stadionkapacitet til professionelle fodboldklubber. I vurderingen af om der er tale om en professionel fodboldklub, skal der tages udgangspunkt i, om klubbens formål er at opnå fortjeneste.

Der skal blandt andet lægges vægt på, hvilket formål der er angivet i klubbens vedtægter eller en eventuel aktionæroverenskomst. Fodboldklubbens måde at organisere aktiviteterne på er principielt ikke afgørende. Det forhold, at fodboldklubben gennem en årrække har haft underskud, kan heller ikke i sig selv føre til, at klubbens aktiviteter betragtes som amatøraktiviteter. Men længere tids underskud kan være udtryk for, at klubben har opgivet at opnå fortjeneste på aktiviteterne.

De danske statsstøtteregler findes i konkurrencelovens § 11 a. Udgangspunktet er, at støtte, som ydes ved hjælp af offentlige midler, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder, ikke er lovlig. Efter konkurrenceloven er statsstøtten dog lovlig, hvis støtten har hjemmel i enten den skrevne lovgivning eller de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.

En kommune kan fx yde støtte til eliteidræt med hjemmel i eliteidrætsloven eller kommunalfuldmagtsreglerne. Det betyder, at der er tale om lovlig statsstøtte efter de danske regler, hvis støtten har hjemmel.

I de situationer, hvor støtten påvirker samhandlen mellem EU-medlemsstaterne, skal støtten dog vurderes efter Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) art. 107-109. Her er det uden betydning for vurderingen, om støtten har hjemmel i fx kommunalfuldmagten.

En tilsidesættelse af statsstøttereglerne kan medføre påbud om at ophøre med støtteforanstaltningen og om at tilbagebetale den ulovligt ydede støtte.

statsstøttevejledning og samme overordnede principper i nyere retspraksis om statsstøtte, og det må derfor være forsvarligt og operationelt at lægge modellen til grund for beregningen af markedsprisen. Det skal dog bemærkes, at styrelsens model ikke er retligt normerende, og en domstol vil efter en konkret vurdering kunne finde, at en anden vurderingsmetode burde være lagt til grund. Det er derfor en god idé, at kommunen gennem en uvildig sagkyndig løbende sikrer undersøgelse og dokumentation af, at udlejningsvilkårene er på niveau med leje for andre hjemmebanestadioner til sammenlignelige klubber.

Det er i sidste ende kommunen, der har bevisbyrden for, at lejeaftalen indgås på markedsvilkår, så der ikke gennem aftalen ydes støtte. Dette kan fx ske gennem opbevaring af dokumentation for, hvordan markedslejen er fastsat.

De kommunalretlige regler

En kommunes dispositioner skal have hjemmel i lovgivningen; det gælder også, når en kommune vil udleje et stadion. Hjemlen til at udleje et stadion til en professionel fodboldklub skal findes i de uskrevne kommunalfuldmagtsregler.

Det følger af kommunalfuldmagtsreglerne, at en kommune som udgangspunkt kun kan gennemføre foranstaltninger, som har sammenhæng med det kommunale fællesskabs behov, fx idrætsaktiviteter, foreningsaktiviteter, branding af kommunen, kultur, sundhed, tiltrækning af turister mv. Der skal således være en kommunal interesse i opgavevaretagelsen.

Derudover skal opgavevaretagelsen komme alle kommunens borgere eller en sagligt afgrænset kreds af kommunens borgere til gode. Der gælder således et forbud mod at støtte enkelte personer eller virksomheder. Dette er ikke til hinder for, at der kan opkræves entré ved et arrangement.

Desuden skal der være proportionalitet mellem den kommunale interesse, der varetages ved opgaven, og de udgifter, som kommunen har i forbindelse med opgavevaretagelsen. I den forbindelse bemærkes det, at kommunen har en generel pligt til at handle økonomisk forsvarligt i sine dispositioner.

Det følger af fast praksis fra det kommunale tilsyn, herunder af Indenrigsministeriets redegørelse af 17. september 2001 om kommuners engagement

i professionel fodbold, at kommuner med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan tilvejebringe, udvide og drive sportsanlæg med henblik på at medvirke til at fremme idrætten, tilgode almenhedens interesse i at kunne overvære sportsligt underholdende sportskampe, samt for at varetage turismefremmende formål.

Det fremgår også af det udkast til lovforslag om kommunal og regional erhvervsvirksomhed, der blev sendt i høring i marts 2019, at en kommune kan udleje lokaler og anlæg til private, herunder professionelle aktører, til brug for kulturelle og sportslige arrangementer, der gennemføres med fortjeneste for øje (se afsnit 3.1.1.2.1 i de almindelige bemærkninger). Denne type udlejning sker således ikke efter princippet om overkapacitet.

En kommune vil med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kunne opføre og drive et fodboldstadion samt udleje det til en professionel fodboldklub. Det er dog en betingelse, at kommunens aftaler med den professionelle fodboldklub indgås på markedsvilkår. En kommune vil nemlig ikke uden lov hjemmel kunne yde økonomisk støtte til virksomheder, der drives for at opnå fortjeneste.

Annelouise Dalgaard Pedersen
Partner, advokat
adp@horten.dk

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Malene Graff
Specialistadvokat
mgr@horten.dk